

N:o 55.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 2 maj 1894.

— — — — Andra Kammaren den 2 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner
om lagstiftning rörande byggande och underhåll af ut-
farts- och byvägar.*

(Lagutskottets utlåtande n:o 8.)

Till Konungen.

I två särskilda inom Andra Kammaren afgifna motioner har vid innevarande riksdag framställning blifvit gjord rörande behovet af en tidsenlig och utvecklad lagstiftning i fråga om byggande och underhåll af utfarts- och byvägar.

I den ena af dessa motioner har sålunda erinrats derom, att ifrågasatt vägar i allmänhet befunne sig i ett otidsenligt och otillfredsställande skick. Detta vore, enligt motionärens åsigt, merendels beroende på de ofullständiga stadganden, som för närvarande funnes i ämnet. Vid flera föregående riksdagar hade detta framhållits och fråga varit väckt om åstadkommande af en mera omfattande och bestämd lagstiftning i förevarande afseende. Jemväl lagutskottet hade erkänt behovet deraf, men dock ansett detsamma icke vara så trängande, att icke med den ifrågasatta lagstiftningen skulle kunna anstå, till dess verkningarne af 1891 års väglag finge visa sig, särskildt i fråga derom, huru många nuvarande byvägar, som kunde komma att i en blifvande vägdelning ingå såsom bygdevägar. I betraktande deraf, att vägdelning redan

Bih. till Riksd. Prot. 1894. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 13 Häft. (N:is 55—71.) 1

blifvit företagen i ganska många väghållningsdistrikt, syntes det emellertid till förekommande af orättvisa i fråga om underhållsskyldighet af utfarts- och byvägar vara af vigt, att lagstiftning i ämnet snarast möjligt komme till stånd; och har motionären angifvit åtskilliga grunder, derå enligt motionärens uppfattning en blifvande lagstiftning i ämnet borde hvila.

I den andra af sex bland kammarens ledamöter gemensamt afgifna motionen framhålles likaledes de bristfälligheter, som vidlåda den gällande lagstiftningen i förevarande ämne samt behovet af en ny lag. Vid tillämpning af väglagen den 23 oktober 1891 hade, anförda sålunda motionärerna, ett oafvisligt behof af lagstiftning om byvägars byggande och underhåll gjort sig gällande. Nämda lag hade tillkommit i det syfte, att väghållningsbesväret skulle blifva rättvist fördeladt på dem, som trafikerade de allmänna vägarne. Den tilläte sålunda, att de byvägar, som mera allmänt begagnades, finge upptagas såsom bygdevägar. Dermed komme de allmänna vägarne att betydligt förökas. På åtskilliga ställen funnes vid allmänna vägar belägna byar, som icke hade några byvägar att underhålla. Efter hand som den nya väglagen började tillämpas, komme antagligen deras antal att ökas genom att byvägarne blefve bygdevägar. Sådana byar erhöles visserligen en betydlig lindring i väghållningsbesväret, under det byar, hvilkas byvägar icke blefve bygdevägar, fortfarande hade sina byvägar att underhålla. Derjemte finge de längre vägsträckor på de allmänna vägarne att underhålla genom det ökade antalet af allmänna vägar. På detta sätt komme, vid den nya väglagens tillämpning, lagens syfte »att bereda lindring i besvärets utgörande» för många landtbruk att icke blifva en verklighet. Detta förhållande hade föranlett, att åtskilliga väghållningsskyldige, som hade jordbruksfastighet, sökte att motverka delning af de allmänna vägarne, tills detta kunde ske i sammanhang med delning af byvägarne enligt en blifvande ny och tidsenlig lag rörande byvägars byggande och underhåll. Att detta missförhållande behöfde snarast möjligt genom lagstiftning undanröjas, kunde icke bestridas. För att undvika eller i någon mån minska antydde oegentligheter, som kunde uppstå, funnes icke något annat sätt för lagstiftningen än att stadga, att hvarje kommun borde blifva ett distrikt för underhållet af byvägar. Derigenom komme vägunderhållet att mera jemnt och rättvist fördelas på de väghållningsskyldige.

På grund häraf borde, enligt motionärernas åsigt, hittills gällande bestämmelser om by- och utfartsvägars underhåll upphävas och en ny lagstiftning komma till stånd, byggd på vissa af motionärerna angifna grunder.

Lika med motionärerna finner Riksdagen de i ämnet gällande föreskrifter vara hvarken nog omfattande eller tillräckligt bestämda för ordnande af skyldigheten att bygga och underhålla utfarts- och byvägar. De gifva sålunda icke någon säker ledning vid bestämmande af den grund, enligt hvilken vägdelning mellan väghållningsskyldige skall ske, likasom de ej heller lemna bestämdt svar på frågan, huru verkställd vägdelning skall kunna vinna laga kraft; och bristen på tydliga föreskrifter i ämnet är desto mera känbar, som ifrågavarande vägar numera med vår tids höjda anspråk på bekväma och lätta kommunikationsmedel måste anses vara af större betydelse, än då de nu gällande stadgandena tillkommo. Riksdagen finner det sålunda vara af behovet påkalladt, att förbättrad lagstiftning uti förevarande hänseende snarast möjligt kommer till stånd.

Att i frågans närvarande skede och innan den utredning, som Eders Kongl. Maj:t kan åstadkomma, föregått närmare uttala sig om de grunder, på hvilka ett blifvande lagförslag bör byggas, synes Riksdagen emellertid icke lämpligt. Dock anser sig Riksdagen böra redan nu uttala såsom sin åsigt, att skyldigheten att underhålla utfarts- och byvägarne bör fortfarande såsom hittills åligga dem, som af vägarne betjena sig.

På grund af det anförda får Riksdagen hemställa, att Eders Kongl. Maj:t ville låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till lag om byggande och underhåll af utfarts- och byvägar.

Stockholm den 2 maj 1894.

Med undersåtlig vördnad.